

MATINAL LITERÀRIA 2015

DUES DONES POETES I COMPROMESES

JOANA RASPALL i MONTSERRAT ABELLÓ

(Recorregut per la vida i l'obra de dues dones senyeres)

COLLSEROLA – FORAT DEL VENT
SEAS 18 de gener de 2015

JOANA RASPALL Biografia

Joana Raspall i Juanola neix l'1 de juliol de 1913 al barri barceloní de la Barceloneta, tot i que la família vivia al Masnou. Al cap de tres anys la família es trasllada a viure a Sant Feliu de Llobregat, on va residir des de llavors. Va anar a l'escola municipal, "la pública, cosa que estava mal vista perquè no feia ric, però el meu pare va voler que tingués una educació lliure". Com que la mare era francesa, als onze anys va a un internat a Perpinyà per aprendre francès i rebre una bona educació. A França només hi està un any, ja que el seu pare mor l'any següent i ella ja no torna a marxar de Catalunya.

De nou a Sant Feliu, cursa els estudis de comptabilitat i als catorze anys comença la seva activitat literària, sempre en català. Les seves primeres publicacions apareixen a les revistes locals dels anys vint i trenta: El Eco del Llobregat, Camí Claror, entre altres. Des d'aquesta última, encapçala la campanya per a demanar una biblioteca infantil a Sant Feliu. El seu amor als llibres, porta la Joana Raspall a preparar-se per a les proves d'accés a l'Escola de Bibliotecàries. Fa les pràctiques a la biblioteca de Vilafranca del Penedès, i després, en acabar els estudis, hi treballa en plaça de substituta fins que s'acaba la Guerra Civil.

Juntament amb la seva companya de feina salven part del fons de la biblioteca, sobretot els llibres catalans, per tal d'evitar que caiguin en mans dels soldats de Franco; totes dues viatgen amb els llibres fins a Barcelona, a la Biblioteca de Catalunya, amb una comitiva de camions de soldats de la retirada.

Després de la guerra, es posa a treballar d'administrativa i el 1941 es casa amb el doctor Cauhé, metge i Cap de Sanitat de Sant Feliu, amb qui té tres filles i un fill. Des de llavors es dedicarà a ajudar-lo al despatx de la consulta. Reprèn la seva tasca literària i afirma amb contundència: "ells van decidir que el català, no, però jo vaig triar el català, sí". Així, comença a escriure i a publicar textos en català en els espais clandestins o tolerats per la censura: Jocs Florals, concursos literaris i festes populars. També rep a casa seva tothom que vol fer classes de català i comença la creació de les fitxes de mots sinònims, que anys després donaran vida a les obres Diccionari pràctic de Sinònims, el Diccionari de locucions i frases fetes (premi Marià Aguiló de l'IEC 1986) i el Diccionari d'homònims i parònims.

La seva tossuderia per apropar la poesia a la gent jove fa que el 1974, a partir del projecte que ella presenta, es creï el Premi de Poesia Martí Dot, dirigit a poetes i poetesses joves. Des d'aquesta data, participa sense interrupció en les tasques del Jurat i intervé activament en l'organització de l'acte anual de la concessió del premi i en la presentació del llibre guardonat. Se la nomenà Presidenta d'Honor del Jurat.

Participa en el 1r Congrés de Cultura Catalana amb la ponència El llibre de teatre infantil i promou la creació de la col·lecció de teatre infantil en català a l'editorial Edebé amb una trilogia d'obres teatrals per a infants i joves, una de les quals, L'invent, rep el premi Cavall Fort 1969.

El 1976, esdevé promotora de l'Associació de Veïns Can Nadal, amb una intensa i continuada labor cívica i d'interès per les qüestions públiques, i el 1977 ocupa la presidència del Centre Parroquial, en plena etapa de la transició política de la dictadura a la democràcia.

Joana Raspall retroba la il·lusió i l'entusiasme per la llengua i la cultura, i sempre amb una capacitat d'il·lusionar més que d'il·lusionar-se. A cadascuna de les propostes culturals i cíviques, ella hi és present i sempre palesa la seva capacitat crítica i autocrítica. Col·labora a diferents revistes de Sant Feliu, com Alba, i amb una secció fixa sobre llengua en la revista Va i ve.

L'any 1990, juntament amb integrants de la Comissió del Premi Martí Dot, posa en marxa la "Tertúlia Literària" per tal de crear un marc d'intercanvi i de trobada entre els afeccionats a la poesia. Durant tots

aquest anys, participa en tertúlies i actes literaris, visita escoles i comparteix xerrades sobre poesia i literatura amb l'alumnat i, sobretot no deixa mai d'escriure poesia.

L'Associació de dones Casal de la Dona aprova, el 2004, la creació del 'Concurs de relats breus per a dones Joana Raspall', que uneix d'aquesta manera les dues vessants del personatge, el d'escriptora i el de defensora dels valors de la dona.

L'any 1993 rep la medalla d'or de la Ciutat de Sant Feliu i el 2008 l'Ajuntament acorda assignar el nom de Joana Raspall a un dels vials de nova creació de la ciutat. El 2006 va rebre la Creu de Sant Jordi i el 2010, la Medalla al treball President Macià

En la seva àmplia obra literària destaca la poesia i, en concret, la poesia infantil i juvenil, gènere ignorat que se li va revelar del tot necessari. El primer llibre de poesia infantil apareix l'any 1981, Petits poemes per a nois i noies, que va rebre la menció especial de poesia del Premi Crítica Serra d'Or. Però és sobretot a finals dels anys noranta –quinze anys més tard del primer títol- quan comença a publicar de manera regular un seguit de reculls poètics pensats per als més menuts: Bon dia, poesia el 1996, Degotall de poemes el 1997, Com el plomissol. Poemes i faules, Pinzellades en vers, i Versos amics el 1998 Serpentina de versos el 2000, Escaleta al vent el 2002, Font de versos i A compàs dels versos el 2003 i Concert de poesia el 2004 quan ja tenia 91 anys. Ella mateixa explica que aquesta producció respon a la necessitat d'oferir al públic infantil català l'accés a la poesia, ja que si bé hi havia alguns poemes per a nens, l'oferta era malauradament molt poc extensa. També publica llibres de poesia per a joves, com A les camins i Llum i gira-sols el 1991, i altres volums per a adults, fins al 2007, quan surt la seva primera novel·la, Diamants i culs de got. El 2008 li editen un recull de narracions, El cau de les hores, seguit de El calaix del mig i el vell rellotge i tres llibres de poemes per a adults, dos amb l'estil de Haikus i Tankes, i un de poesies on resumeix la seva vida, El jardí vivent.

A Joana Raspall la podem situar dins una generació i un grup d'intel·lectuals i escriptors connectats personalment amb uns mestres excepcionals que havien sortit de la passió civilitzadora del Noucentisme: J.V. Foix, Jordi Rubió, i sobretot Carles Riba. Efectivament, pertany a la més gran generació poètica que ha donat el país: Rosa Leveroni, Salvador Espriu, Bartomeu Rosselló-Pòrcel, Joan Vinyoli, Màrius Torres, Agustí Bartra, Joan Teixidor, Palau i Fabre i tants d'altres grans escriptors i poetes. Joana Raspall és, doncs, un enllaç entre la generació noucentista i les desheretades generacions de postguerra, testimoni vivent d'un grup de persones per a la majoria de les quals la Guerra Civil i la posterior dictadura franquista van suposar una gravíssima ruptura que, no hi ha dubte, va condicionar l'evolució de Joana Raspall com a escriptora, sempre amb una tenaç voluntat de servei cívic.

El nom de Joana Raspall ens ha de dur a valorar la seva ingent obra lingüística, poètica i teatral i a celebrar la seva personalitat intel·ligent, cordial i generosa, que tan fecunda ha estat i és a l'hora de desvetllar i encomanar el goig de llegir i de viure als qui l'envolten. Raspall és una figura formidable i, tanmateix, no sempre prou tinguda en compte en el nostre món cultural, tot i que té una trajectòria i una obra de les de treure's el barret i aplaudir amb entusiasme.

Ben merescudament, l'any 2013 Sant Feliu de Llobregat i la Generalitat de Catalunya va ser declarat l'"Any Joana Raspall", any que complia 100 anys. Se li va retre homenatges entranyables on ella mirava de ser-hi present; tanmateix va anar-se'n dolçament, sense fer soroll, el dia 4 de desembre del mateix 2013.

POEMES DE JOANA RASPALL

L'ordinador

Un xicot espavilat
discuteix amb la pantalla:

—El dibuix que he començat,
no m'explico per què falla!
He llegit *El gat amb botes*
I en vull fer la il·lustració.
Les tecles em fallen totes,
no sé per quina raó.
El dit quasi se m'enrampa
de tant fer clic i clic.
Ordinador! Si em fas trampa,
Hem acabat! Ves què et dic!

—Xicot, rumia, rumia
i no me'n culpis a mi!
Si és per fer un gat, com podria
obeir-te, el “ratolí”?

Reunió d'amics

El primer de la reunió,
l'U, va dret com un bastó...
El DOS, que s'ha entrebancat,
s'ha quedat agenollat.
En veure'l tan arrupit
que no li arriba a la sola,
el TRES de riure es cargola.
El QUATRE, sorrut, se'l mira
assegut a la cadira
prop del CINC, que fa el gallet
i llueix ploma al barret.
Entra el SIS, panxacontent,
amable amb tota la gent,
agafat al braç esquerre
del SET, que sols mira a terra.
Ve l'amic VUIT, rodanxó,
amb aires de gran senyor
i contorns de carbasseta.
Per fi entra el NOU, capgròs
però escarransit de cos,
que en una safata neta
porta un ZERO més gros que ell.
Tots li criden: “Visca! visca!”
Però el ZERO li rellisca...
i es queden sense tortell!

El bany

La nina de drap
que més m'estimava
s'ha descolorit
perquè l'he banyada.
Quan la mare em renta,
jo també tinc por
que em descoloreixin
l'aigua i el sabó.

Cada dia ho miro...,
però veig que no.

Un bon jutge

Una forquilla
i una cullera
posen per àrbitre
un ganivet
perquè judiqui
qui de les dues
amb les viandes
juga més net.

Diu la forquilla:
—Jo tinc més traça!,
que les patates
puc aixafar;
i tu, cullera
de panxa grossa,
ni saps xafar-les,
ni saps punxar.

—Ai, presumida
forquilla seca,
que tot et llisca
d'entre les dents!
Remena l'olla!,
punxa la sopa!,
veuràs la poca
traça que tens!

El ganivet
resol amable:
—Sí, totes dues
teniu raó.
El que fa l'una
no ho pot fer l'altra.

...I el jutge queda
com un senyor.

POEMES DE JOANA RASPALL

El <líder>

T'estranya el meu refús i que m'allunyi,
I això molesta la teva vanitat?

Ja sé que tu ets més fort que tots els altres:
el guanyador, el líder, l'admirat;
el més veloç en les curses de terra,
el més ardit en les proves de mar.
esvelt i bru, ets bell, amb cos d'atleta;
t'endús sospirs de noies al teu pas;
els nois envegen la teva arrogància
i s'emmirallen al teu tarannà.

Vull dir-te el meu secret: jo somiava
un amant bell com tu; poder mirar
al fons del seu esguard les meravelles
que creen dos amors quan s'han trobat,
la imatge nova d'una nova essència
on s'han refós l'amada i l'estimat.

... Quan vaig mirar els teus ulls, no vaig trobar-
hi cap altra cosa que el teu sol retrat:
-Jo guanyo. -Jo enamoro. -Jo domino!

Per compartir el goig comú de viure,
tu no ets l'home que sempre he desitjat.

L'espera

T'espero i sé que vindràs.
Se'm fa l'hora cançonera,
que qui espera, desespera!
Enyoro el jou del teu braç
on el meu cos troba força,
que sóc la flor que es colltorça
si es queda sola en el vas.
Em cal aquell entramat
de llaços i serpentes
que només tu saps amb quines
arts tan dolces has trenat.

Sento que vindràs aviat.
Vull desfer-me de neguit,
i que tu no trobis noses
quan vulguis collir les roses
que em floreixen dins del pit.

(de *Llum i gira-sols*, 1994)

Si el món fos...

Si el món fos escrit en llapis,
podria esborrar la lletra
que vol ferir;
podria esborrar mentides
que no cal dir;
n'esborraria l'enveja
que porta mals;
n'esborraria grandeses
de mèrit fals...
Però és escrit amb tinta
de mal color:
de color brut de la guerra
i del dolor.

Qui voldria escriure un nou món
més just i net?

Potser que tu i jo ho provéssim,
ben valents, lletra per lletra,
des del nostre raconet...

(*Com el plomissol*, 1998)

Guerra i pau

El foc i l'aigua han discutit
al fons del bosc, per una juguesca.
Quan l'una crida, l'altre s'encrespa
i deixen l'aire ple de neguit.
Tanta cridòria, a què treu cap?
Parlen de vents i de flamarades,
de llamps i trons i de nuvolades.
Per què es barallen? Ningú ho sap.
Ni l'un ni l'altra no ens ho diran.
S'han embestit talment dues feres:
(són quatre gotes escadusseres
i un tou de brases agonitzant!)
De tal manera s'han esforçat
que la baralla és acabada:
la brasa, humida, ja és apagada;
de calor, l'aigua s'ha evaporat.
Al clot del bosc torna a haver-hi pau;
per entre flors i cuques amigues,
hàbils com sempre, passen formigues
duent engrunes cap al seu cau.

(*Font de versos*, 2003)

POEMES DE JOANA RASPALL

Arribar

Heu arribat on volíeu, vosaltres?
Jo no sé encara on volia arribar
i m'anuncien que sóc prop del terme.

Deixo al meu darrere llargues caminades
cansoses o alades, per erms o jardins,
cantant acoblades amb les veus amigues
o en silencis densos o desemparats.

Vaig buscar l'eterna frescor de les aigües
que neixen als cims, i l'ardent bocassa
del volcà amagat que fa, traïdor,
del foc, pedra morta. No me'n queda res.
Sóc pobra com era.

Em cal agrair-ho com un privilegi?
Haig de rebel·lar-me contra la injustícia?
Si m'he deixat dur pel vent de cada hora,
no sé si em venia de dins, aquell vent.
He seguit dreces sense esperar els altres?
O per esperar-los he marrar camí?
He deixat el pa per recollir engrunes
o són les engrunes el gran nodriment?

Del néixer al morir, tot es fa pregunta.
Viure és preguntar? No més?

Heu arribat on volíeu, vosaltres?
Jo només aquí: a l'interrogant.
Jardí vivent (2010)

Vellesa

Sóc la branca més vella
que resta en aquest arbre
que ara llueix l'esplèndid
brancatge vigorós.
Passant, les primaveres
hi han fet riques brotades,
i l'han cobert de flaire
l'amor de tantes flors.
Per la mateixa rel
em sento sostinguda;
en la mateixa saba
hi trobo nodriment.
Quan la destrall m'abati,
caduca, improductiva,
jo, lluny de la brancada
sentiré enyorament.

Jardí Vivent (2010)

Un carrer sense fi

Un carrer sense fi,
amb quin pas l'emprendria?
Em doldria
no aturar-me en cap portal,
ni veure mai quin destí
m'esperava al tram final.

Un carrer sense fi
mataria l'esperança,
perquè quan el peu es cansa
ja no li és bo cap camí.
(Jardí vivent, 2010)

Endavant!

Respira fort, que l'aire és teu
i l'aire i tot et poden prendre.
Un cop ja l'hagis respirat
és carn com tu,
és alè teu que no es pot vendre.
Respira fort, que l'aire és teu.
Trepitja fort, que el lloc és teu!
On hi ha el teu peu no n'hi cap d'altre.
La terra té per a tothom
camins oberts.
Fuig de qui vulgui entrebancar-te.
Trepitja ferm, que el lloc és teu!
Parla ben clar, que el mot és teu
i el pensament ningú no el mana.
Si creus la teva veritat
llança-la al vent
i que s'arbori com la flama.
Parla ben clar, que el mot és teu!
Ales i camins (1991)

Vull

No vull durar com una pedra. Viure!
Fent i desfent els llaços com la boira;
fent i desfent camins, com la riuada;
fent i desfent cançons com els ocells.

No vull passar serena com la lluna,
sinó esvaïda en plor, com la rosada,
o exultant, com les flors en primavera
i forta i juganera com el vent.

No vull anar llençant bocins de vida
com fulls de calendari, tan inútils,
quan han complert la tasca marcant dies.

Vull deixar amor i somnis i paraules
que durin més que jo al cor dels altres.

Jardí Vivent (2010)

MONTSERRAT ABELLÓ. Biografia

Montserrat Abelló i Soler neix el primer de febrer de 1918 a la ciutat de Tarragona. El seu pare, enginyer naval, canvia sovint de destinació, per això durant la infantesa la Montserrat passa temporades a Cadis, Londres i Cartagena. El 1935 cursa estudis a la Facultat de Filologia i Lletres de la Universitat de Barcelona, on forma part del cercle d'alumnes del poeta Carles Riba. En esclatar la Guerra Civil espanyola, es presenta a les oposicions convocades per a substituir els professors mobilitzats i obté el primer lloc per a exercir de professora d'anglès en un institut públic de Barcelona.

En acabar la guerra, s'exilia amb el pare, primer a França i a després a Anglaterra. L'esclat de la II Guerra Mundial la sorprèn a Londres, on col·labora amb els grups d'estudiants que ajudaven refugiats de tot Europa. El 1940 es trasllada a Xile, a la ciutat de Valparaíso, on el seu pare havia estat contractat per rellotar un dic del port. Per aquesta època, treballa com a secretària de direcció en una oficina i coneix el que seria després el seu marit, Joan Bofill. Es casen el 1943 i entre el 1944 i el 1951 neixen els seus tres fills: Mireia, Miquel i Fernando.

A partir dels anys cinquanta, Montserrat Abelló es dedica a escriure i a traduir, a més de fer de professora d'anglès a l'escola suïssa Braemar School de Santiago de Xile. El **1960** retorna a Barcelona i treballa, fins que es jubila, com a docent a la Institució Cultural del CIC. El 1963, amb quaranta-cinc anys, publica el seu primer llibre de poesia, *Vida diària*, editat per Joaquim Horta i amb pròleg de Joan Oliver. Durant la dècada de 1970 es posa a estudiar i es llicencia en Filologia anglesa, especialitzada en l'estudi comparat de la fonètica anglesa i catalana, i en les possibilitats d'aplicació a l'ensenyament. Fruit d'aquestes investigacions apareix el manual *Our English friends*, elaborat conjuntament amb Josep M. Jaumà.

El 1980 Txiki Berraondo posa música a un poema seu pertanyent al recull *Vida diària*, que publica la revista *Dones en lluita*. «La Sal, Edicions de les Dones» reedita, el 1981, *Vida diària*, afegint-hi un nou poemari de l'autora, "Paraules no dites". És en aquesta època quan Montserrat Abelló s'interessa per les poetes anglosaxones, i comença a traduir-ne obres al català, com ara *Arbres d'hivern i Ariel* (amb Mireia Mur) de Sylvia Plath, o *Atlas d'un món difícil* d'Adrienne Rich, entre d'altres. Al mateix temps continua

escrivint obra pròpia, i el 1986 publica el seu tercer poemari, *El blat del temps*, amb un pròleg de Maria Àngels Anglada. L'any 1990 li editen un altre recull de poemes, *Foc a les mans*, prologat aquesta vegada per Maria Mercè Marçal.

Aquest mateix any Montserrat Abelló s'encarrega de coordinar l'espai de poesia de la "IV Fira Internacional del Llibre Feminista", a Barcelona. Dos anys més tard, en el marc del Congrés Mundial del PEN, tradueix a l'anglès i al català els treballs de tots els participants al Festival de Poesia i al recital "Paraula de Dona". Aleshores es crea el Comitè d'Escriutores del PEN Internacional i el seu corresponent homònim a Catalunya, on participa des dels inicis.

El 1995 publica els poemaris *L'arrel de l'aigua* i *Són màscares que m'emprovo...* L'any 1998 rep la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya per la seva tasca com a traductora, i aquest mateix any publica el poemari *Dins l'esfera del Temps*, que obté el Premi de la Crítica Serra d'Or de Poesia del 1999. Considerada ja una de les poetes rellevants del moment, a finals del segle XX, la seva obra s'inclou en nombroses antologies poètiques, com ara *Cartografies del desig* (1998), *Paisatge emergent: trenta poetes catalanes del segle XX* (1999), *Contemporànies. Antologia de poetes dels Països Catalans* (1999) i *Memòria de l'aigua* (1999).

L'any 2002 l'editorial Proa reuneix la seva obra poètica en un únic volum, *Al cor de les paraules* (1963-2002), guardonat amb els premis Cavall Verd–Josep Maria Llompart de Poesia, Cadaqués a Quima Jaume de reconeixement a la creació poètica, i Lletra d'Or de Poesia. El 2007 rep el premi Cavall Verd-Rafel Jaume de traducció poètica per la traducció de l'antologia de Sylvia Plath *Sóc vertical. Obra poètica 1960-1963* (2006). El 2008 és guardonada amb el Premi Jaume Fuster dels Escriptors en Llengua Catalana, concedit a través de les votacions dels socis de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, a més del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes i el Premi Nacional de Cultura. Fou sòcia d'Honor de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.

Montserrat Abelló és considerada una autora fonamental per a la poesia i la traducció en llengua catalana de la segona meitat del segle XX. Mor a Barcelona el 9 de setembre de 2014, a l'edat de noranta-sis anys, havent participat, fins al darrer moment, de la vida cultural i artística catalana.

POEMES DE MONTSERRAT ABELLÓ

Aturar-se al bell
mig d'una frase tot just
començada. Aturar-se
irada perquè no es troba
la manera de prosseguir.
Tot i que el dia és ple a
vessar de fets i la
boca atapeïda de paraules;
còdols petits, arrodonits,
en el fons d'una riera,
on un sol, massa intens,
ha eixugat la deu d'aigua.

Paraules no dites (1981)

Les paraules
se m'entortolliguen
a les mans. Em costa
de desprendre-me'n.
Se m'amoroseixen
entre els dits, i
es tornen dolces.
Hi servo la tebior
de moltes mans, de
cossos; la tremolor
de llavis entreoberts
i el tacte de la pell,
espessa de desig,
suavitat
de parpelles closes,
trèmules
damunt d'ulls que endevino
plens de guspieres.

Sóc amb vosaltres
a través de la pell
d'aquest cos que estimo.

Paraules no dites (1981)

Visc i torno
a reviure
cada poema,
cada paraula.
Estimo tant
la vida
que la faig meva
moltes vegades.

El blat del temps (1986)

Parlen les dones,
la seva poesia
tendra i forta.
Ben pocs s'aturen
a escoltar aquestes veus,
que, trasbalsades,
un nou llenguatge diuen
nascut al fons dels segles.

Dins l'esfera del temps (1998)

És en aquests
rars moments en què
romanc absent quan
realment sóc.
Tota aquella qui
es desprèn de la
lletra entrada
amb sang.
Tota aquella qui
és prou valenta
per escoltar la
veu que acallen.
Tota aquella qui
no té por de si
mateixa.
Totes aquelles que
esperem que germini
la llavor, som
solidàries.

Al cor de les paraules. Obra poètica 1963-2002

Foc a les mans avui
que núvols alts anuncien
una tardor plujosa
i el viure se'ns fa estrany
enmig d'aquesta falsa
placidesa.

La vida hi crema sotmesa
a una roda que gira.
L'eix clavat endins
ganivet que enfondeix
la ferida. La sang
hi brolla calenta.
El moviment del seu fluir
un pèndol que retorna sempre
al mateix lloc d'origen.

Així caminem per l'esfera
de l'inconscient vivíssim
(i els anys se'ns fan
lleugers). Em pesa tanta
mort, no pas la meva.

Foc a les mans (1990)

Desembasto els anys
que damunt del cos
s'han tornat cuirassa

Em miro al mirall
i no veig altra cosa
que aquesta pell

que se m'adhereix

POEMES DE MONTSERRAT ABELLÓ

com un guant destenyit
que he dut massa temps

Però em queden els ulls i sé
que dins d'aquest cos
encara m'hi corre ben roja la sang.

Són màscares que m'emprovo... (1995)

Desenes de miratges,
cercles i més cercles,
aigua que gira vertiginosa,
sempre engolida.

Al mig, la força
d'una mirada que juga
amb la dolçor de la pell
i busca l'arrel
fonda de l'aigua.

El que tinc és
un llapis a la mà
un paper estès davant meu,
i el desig d'escriure
noms plens de tendresa.

El color és el blau:
blau fosc de la tarda, atzur
del mar a migdia, blau
-blau cel del cel- i el blau
cendrós de l'oblit.

Jo no ho voldria
i busco
el roig de la sang
pell endins.

L'arrel de l'aigua (1995)

Cada dia l'esperança es fon
i l'espera s'allarga
unes hores. On trobar
la paraula tan buscada?
Vora la xemeneia encesa,
el fred penetra,
es fa íntim i s'escalfa.

(...)

No hi ha domini en les estrelles
que sotgen els meus dies.

Sense remordiments visc
esperant robar aquella
única paraula,
que no hagi estat llençada
encara, entre tantes de més belles.

Perdudes enmig de la sang
i les mentides.

Memòria de tu i de mi (2006)

Pensar el cercle,
el punt, la coma,
on cal aturar-se.
On prosseguir.

Quedar-se quieta,
no moure's.
Retenir la paraula.

El fred íntim del silenci (2008)

Tan sols la paraula nua
la teva, mai la d'un altre
la que reflecteix una vida
dins d'una solitud
curulla de promeses,
on tot és possible.

S'esvaneixen els dubtes
la foscor claror es torna
i els sols variants i múltiples
cauen damunt cada mot,
el cobreixen i donen força.

Enllà d'aquest ser-hi
tan precís que
s'allarga en el contingut
de cada paraula clara.

Com ho és la poesia.

Dia Mundial de la Poesia (2014)